

Funkcjonowanie świetlic wiejskich

1. Wstęp - rola kultury w społeczności lokalnej.

Kultura to relację oraz przeżywanie emocji.

Kultura pełni bardzo ważną rolę w procesach uspołecznienia życia w naszej gminie. Działalność kulturalna jest kluczowym obszarem, dzięki któremu można kształtować kompetencje społeczne mieszkanki i mieszkańców gminy Lubiewo. Aktywność kulturalna stwarza okazję do budowania więzi społecznych, do bycia razem w bezpiecznych warunkach, do podejmowania wspólnych działań. Wydarzenia animacyjne pozwalają inicjować otwartą, rzeczową dyskusję, wspierać wolność wypowiedzi i myślenie krytyczne.

Kultura daje nam przede wszystkim kompetencje do świadomego funkcjonowania w życiu zbiorowym.

Kultura jest przestrzenią uspołecznienia, rozumianego zarówno jako jednostkowy rozwój, jak i jako pretekst do budowania społecznych więzi. Jednym z głównych argumentów uczestnictwa w życiu kulturalnym w naszej gminie jest możliwość spotkanie z innymi ludźmi: ze znajomymi, z rodziną, z sąsiadami, lecz także poznawanie nowych osób.

2. Po co nam funkcjonowanie świetlic wiejskich?

Świetlice wiejskie mają na celu służyć mieszkańcom wsi jako miejsca spotkań, edukacji, rekreacji i integracji społecznej. Funkcjonowanie świetlic wiejskich opiera się na kilku podstawowych elementach:

- Organizacja zajęć i wydarzeń: świetlice wiejskie działające na terenie gminy Lubiewo prowadzą różnorodne zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci mające na celu rozwijanie zainteresowań i umiejętności dzieci. Kolejną grupą odbiorców są osoby dorosłe, którym dedukujemy zajęcia manualne, rękodzielnicze.
- Dostęp do informacji: świetlice wiejskie pełnią także funkcję informacyjną, dostarczając mieszkańcom informacji dotyczących lokalnych wydarzeń czy oferty kulturalnej.
- Miejsce spotkań i integracji: świetlica wiejska to przestrzeń, w której mieszkańcy wsi mogą się spotykać, wymieniać doświadczenia i integrować. Opiekunki

światlic włączają się w organizację różnorodnych imprez i uroczystości np. spotkań świątecznych, Dnia Dziecka itp.

- Wzmacnianie więzi społecznych: świetlice wiejskie odgrywają istotną rolę w kształtowaniu społeczności wiejskiej. Działając jako miejsce otwarte dla wszystkich, sprzyjają budowaniu więzi i solidarności między mieszkańcami.
- Współpraca: opiekunki świetlic wiejskich często współdziałają z innymi osobami np. Sołtysami, organizacjami pozarządowymi np. OSP, KGW oraz innymi liderami społecznymi. Dzięki temu mogą organizować różnorodne spotkania i wydarzenia, zwiększając swoją ofertę i dostępność dla mieszkańców wsi.

Funkcjonowanie świetlic wiejskich zależy w dużej mierze od zaangażowania lokalnej społeczności, wsparcia ze strony władz lokalnych oraz finansowania. Ważne jest także ciągle dostosowywanie oferty do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, aby świetlica mogła pełnić swoją rolę jako centrum życia społecznego na wsi.

3. Cele i korzyści dla lokalnej społeczności wynikające z działań podejmowanych w świetlicach wiejskich.

Organizowane zajęcia dla dzieci w świetlicach wiejskich mają kilka celów:

- Poznanie i rozwijanie zainteresowań - różnorodna oferta zajęć daje dzieciom możliwość eksploracji różnych dziedzin np. manualnych itp.
- Integracja społeczna - świetlice wiejskie to miejsca, w których dzieci z różnych środowisk mogą spotkać się, nawiązać nowe przyjaźnie i uczyć się współpracy. Zajęcia grupowe uczą dzieci pracy zespołowej, komunikacji i empatii.
- Zajęcia edukacyjne - świetlice wiejskie mogą oferować różne formy edukacji, które wspierają rozwój umysłowy i poznawczy dzieci.
- Zabawa i rekreacja - świetlice wiejskie są miejscem, w którym dzieci mogą spędzić czas wolny grając, bawiąc się i rozwijając swoje umiejętności. Organizowane są różne gry, zabawy animacyjne, wyjścia na świeże powietrze.
- Promowanie zdrowego stylu życia – podczas zajęć podejmujemy takie tematy jak zdrowy tryb życia, jak zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna czy edukacja na temat środowiska naturalnego.

Organizowane zajęcia w świetlicach wiejskich mają na celu stworzenie dzieciom miejsca, w którym mogą się rozwijać, integrować i spędzać czas w sposób pożyteczny i przyjemny.

4. Kadra – jako ważny element działań.

Praca w świetlicach wiejskich to praca na samodzielnym stanowisku. Zatem opiekunki świetlic same definiują sobie prace. Muszą być świadomymi pracowniczkami z dużą wiedzą i umiejętnością współpracy. Potrafiącymi zdiagnozować potrzeby lokalnej społeczności.

W tym roku z pracy na wyżej wymienionym stanowisku zrezygnowały aż 4 osoby. Prawie wszystkie posiadały wykształcenie wyższe pedagogiczne oraz wiele ukończonych szkoleń oraz kurs.

W okresie od 9 października do 6 listopada w świetlicach wiejskich podjęły prace trzy nowe osoby. Zatem bardzo ważnym elementem w najbliższym czasie będzie tzw. doskonalenie kadr, postawienie na rozwój zawodowy oraz osobisty, tak aby oferowane przez nas formy różnej aktywności były jak najbardziej różnorodne oraz profesjonalne.

Do pracy w kulturze są potrzebne osoby z dużą pasją, kreatywne, empatyczne oraz łatwo nawiązujące kontakty z innymi osobami. Jest to wymagająca i specyficzna praca, jest to praca w godzinach popołudniowych, a także podczas wydarzeń – w weekendy. Niestety często niedoceniana i o niskim prestiżu społecznym oraz niskim wynagrodzeniu.

Posiadanie kompetentnego zespołu przyczynia się do oferowania wyjątkowych i wartościowych doświadczeń kulturalnych dla społeczności lokalnej, co z kolei ma wiele pozytywnych konsekwencji społecznych, kulturowych i ekonomicznych.

5. Ogólny opis podejmowanych działań w świetlicach wiejskich.

Opiekunki świetlic wiejskich w głównej mierze organizują zajęcia dla dzieci i młodzieży, jednakże nie brakuje oferty dla osób dorosłych, szczególnie w okresach przedświątecznych (wiosna i zima). Ponad to opiekunki świetlic otwarte są na realizację inicjatyw oddolnych oraz współpracę z innymi osobami oraz instytucjami jak: Koło Gospodyń Wiejskich, Sołtys i Rada Sołecka (imprezy, spotkania tematyczne), Ochotnicza Straż Pożarna, (Posterunek Policji w Cekcynie (zajęcia prewencyjne dla dzieci i młodzieży) czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie (integracja międzypokoleniowa z Klubem Seniora).

Zajęcia w świetlicy mają głównie charakter zajęć rękodzielniczych, gier i zabaw ruchowych oraz rozwojowych, a także działań edukacyjnych. Korzystając z odpowiedniej pogody podejmowana jest aktywność na siłowni plenerowej oraz terenie zielonym przyległym do świetlicy, gdzie gramy w różne gry i zabawy zespołowe np. berek, „Szukany”, „Ciepło – zimno”, „Podłoga to lawa”, „Chodzi lisek koło drogi ...” , „Baba Jaga patrzy” czy wiele, wiele innych zabaw, a także uczestniczymy w spacerach i piknikach.

Przy wykonywaniu szeroko pojętych działań plastycznych często nawiązuje się do aktualnych zagadnień związanych z terminarzem świąt, w tym również świąt nietypowych oraz różnych innych okoliczności przekazując dzieciom wiedzę na dany temat np. podając wyjaśnienia podstawowych terminów, przedstawiając rys historyczny, najważniejsze fakty, a także przedstawienie przysłów, bajek, legend czy wierszy związanych z daną tematyką). Często poruszany jest też temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w różnych sytuacjach np. bezpieczeństwo w sieci lub też podczas wakacji, zasady przechodzenia przez drogę czy kontaktów z nieznanymi, dbania o inne osoby przy wspólnej zabawie, itp.

Myślą przewodnią planowania, a także realizacji działań dla dzieci oraz młodzieży podczas zajęć w świetlicach jest odejście od wirtualnych i elektronicznych form spędzania czasu na rzecz tradycyjnych form – gry zabawy planszowe rozwijające refleks, logiczne myślenie, współdziałanie np. „Państwa – Miasta”, „Splendor”, puzzle, „Blokus”, „Kurnik”, itd., ale również kolorowanie i malowanie różnymi metodami, prace plastyczne i rękodzielnicze rozwijające twórcze myślenie, ale również świadomość ekologiczną (oszczędność i wykorzystywanych dostępnych materiałów, ale również recykling innych przedmiotów np. słoiczków, rolek po papierze toaletowym, papieru pakownego, itd.).

Dużym zainteresowaniem dzieci cieszą się również zajęcia kulinarne lub ich elementy – uczestnicy zajęć chętnie uczą się przygotowywać proste potrawy, a jeszcze chętniej je konsumować.

Działania podejmowane wobec dzieci i młodzieży mają również odzwierciedlenie w ich potrzebach, gdyż otrzymują dowolność w wyborze tematyki zajęć, a przynajmniej możliwość wyboru z chociaż dwóch zaproponowanych form spędzania czasu lub podają propozycje własnych zajęć (np. gofry, slime, itd.).

Do działań podejmowanych przez opiekuna świetlicy należy także prowadzenie strony Świetlicy Wiejskiej na Facebooku, rozprzestrzenianie informacji na temat realizowanych przy BCKiP w Lubiewie działań kulturalnych poprzez umieszczanie plakatów informacyjnych w gablocie przy budynku świetlicy wiejskiej oraz na dedykowanej podstronie na Facebooku.

Opracowała:

Monika Januszewska

Dyrektor BCKiP w Lubiewie